

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до проекту Закону України
про внесення змін до деяких законів України щодо надання статусу
учасників бойових дій та соціальних гарантій медичним працівникам,
які безпосередньо залучалися для захисту незалежності, суверенітету та
територіальної цілісності України

1. Обґрунтування необхідності прийняття Закону

З 2016 року цивільні медики в районах проведення антитерористичної операції, а згодом операції об'єднаних сил виконували завдання з надання медичної допомоги військовослужбовцям, працівникам правоохоронних органів та цивільному населенню, які проживають чи проходять військову службу в районах проведення зазначених операцій.

Держава у законодавстві, яке визначає правовий статус ветеранів війни, забезпечує створення належних умов для їх життєзабезпечення, сприяє формуванню в суспільстві шанобливого ставлення до них, гарантувала надання статусу учасника бойових дій тим особам, які брали безпосередню участь в антитерористичній операції та операції об'єднаних сил.

Разом з тим, прийняття рішення про надання статусу учасника бойових дій належить до повноважень міжвідомчої комісії з питань розгляду матеріалів про визнання учасниками бойових дій та виплати одноразової грошової допомоги в разі загибелі (смерті) або інвалідності волонтера і деяких інших категорій осіб відповідно до Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» при Міністерстві у справах ветеранів України, які є дискреційними. Аналіз судової практики дає підстави вважати, що зазначена міжвідомча комісія користується вказаною дискрецією з порушенням законності¹, відтак мають місце випадки незаконної відмови цивільним медичним працівникам у наданні статусу учасника бойових дій, подекуди вмотивовані специфічним тлумаченням комісією норм закону, що свідчить про неоднозначність його формулювань та необхідність їх доопрацювання.

2. Загальна характеристика і основні положення проекту Закону

Законопроектом пропонується експліцитно зазначити, що цивільні медичні працівники, залучені до проведення АТО/ООС є категорією громадян, які мають право на надання їм статусу учасників бойових дій.

Крім того, законопроект передбачає внесення відповідних змін до законів України, які регулюють надання соціальних пільг учасникам бойових дій, з

¹ див., наприклад, рішення Окружного адміністративного суду м. Києва № 640/28141/20 від 20 квітня 2021 року, постанову Восьмого апеляційного адміністративного суду №300/3724/20 від 18 травня 2021 року, постанову Шостого апеляційного адміністративного суду №640/28141/20 від 11 серпня 2021 року

метою узгодження їх положень з нормами статті 12 Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту".

3. Цілі і завдання проекту Закону

Метою законопроекту є унеможливлення необґрунтованого перешкоджання отриманню статусу учасника бойових дій цивільними медичними працівниками, які брали безпосередню участь в забезпеченні проведення антитерористичної операції, перебуваючи безпосередньо в районах антитерористичної операції у період її проведення, або у вжитті заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, перебуваючи безпосередньо в районах та у період здійснення зазначених заходів.

4. Стан нормативно-правової бази у даній сфері правового регулювання

Основними законодавчими актами, що регулюють суспільні відносини в даній сфері, є Конституція України, Закон України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту" та підзаконні нормативно-правові акти, прийняті на виконання зазначеного закону.

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація законопроекту потребує додаткових витрат з Державного бюджету України, обсяг яких, однак, неможливо вирахувати у зв'язку з відсутністю у розпорядженні держави агрегованих даних щодо кількості осіб, які зможуть отримати статус учасника бойових дій внаслідок прийняття законопроекту.

Так, Міністерство охорони здоров'я листом від 14.09.2021 повідомило, що не володіє узагальненою інформацією щодо кількості медичних працівників, які з квітня 2014 року по теперішній час були відряджені в Донецьку та Луганську області для захисту незалежності, суверенітету та територіальної цілісності України. У своїй відповіді від 17.09.2021 Головнокомандувач Збройних Сил України не надав інформації щодо кількості медичних працівників, які з початку збройного конфлікту на сході України захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України і брали безпосередню участь в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення, перебуваючи безпосередньо в районах антитерористичної операції у період її проведення, у здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, забезпеченні їх здійснення, перебуваючи безпосередньо в районах та у період здійснення зазначених заходів.

Крім того, в Україні відсутня офіційна статистика щодо кількості медичних працівників, які на добровільних засадах надавали медичну допомогу, перебуваючи безпосередньо в районах антитерористичної операції

у період її проведення, або у районах здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях у період здійснення зазначених заходів, та не залучалися до надання проведення АТО/ООС відповідними наказами.

6. Прогноз соціально-економічних та інших наслідків прийняття проекту Закону

Прийняття законопроекту дозволить усунути проблеми правозастосування у ході процедури отримання статусу учасника бойових дій цивільними медичними працівниками, які брали безпосередню участь в забезпеченні проведення антитерористичної операції, перебуваючи безпосередньо в районах антитерористичної операції у період її проведення, або у вжитті заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, перебуваючи безпосередньо в районах та у період здійснення зазначених заходів та поширити на них відповідні гарантії соціального захисту.

Народний депутат України

О.М. Василевська - Смаглюк
(посвідчення № 302)
та інші

ЄАС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: ВАСИЛЕВСЬКА-СМАГЛЮК ОЛЬГА МИХАЙЛІВНА
Сертифікат: 2B6C7DF9A3891DA104000000C5206500C8E4E201
Дійсний до: 21.12.2021 23:59:59

Апарат Верховної Ради України
№ 302д9/1-2021/310392 від 06.10.2021

666114